מחלוקת רבי אליעזר וחכמים – תנורו של עכנאי

שָׁנִינוּ: "חֲתָכוֹ (אֶת הַתַּנּוּר) חֲלִיּוֹת וְנָתַן חוֹל בֵּין חֲלִיָּה לְחֲלִיָּה – רַ' אֱלִיעֶזֶר מְטַהֵר וַחֲכָמִים מְטַמְּאִים" – וְזֶה הוּא תַּנּוּר שֶׁל עַכְנַאי.

הדיון ההלכתי סביב תנור זה עוסק בשאלה האם תנור חרס שנחתך לחוליות והודבק מחדש באמצעות חול או טיט שניתן בין החוליות נחשב כתנור שלם המקבל טומאה, או שנחשב ככלי שבור או כלי אדמה שאינו מקבל טומאה, ולפיכך נשאר בטהרתו.

שָׁנוּ: בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם הֵשִׁיב רַ' אֱלִיעֶזֶר כָּל תְּשׁוּבוֹת שֶׁבָּעוֹלָם וְלֹא קִבְּלוּ הַיְּמֻנּוּ.

אָמַר לָהֶם: אִם הֲלָכָה כְּמוֹתִי – חָרוּב זֶה יוֹכִיחַ!

נֶעֱקַר חָרוּב מִמְּקוֹמוֹ מֵאָה אַמָּה.

אָמְרוּ לוֹ: אֵין מְבִיאִין רְאָיָה מִן הֶחָרוּב.

חָזַר וְאָמַר לָהֶם: אִם הֲלָכָה כְּמוֹתִי – אַמַּת הַמַּיִם יוֹכִיחוּ!

חָזְרוּ אַמַּת הַמַּיִם לַאֲחוֹרֵיהֶם.

אָמְרוּ לוֹ: אֵין מְבִיאִין רְאָיָה מֵאַמַּת הַמַּיִם.

חָזַר וְאָמַר לָהֶם: אִם הֲלָכָה כְּמוֹתִי – כָּתְלֵי בֵּית הַמִּדְרָשׁ יוֹכִיחוּ!

הִטּוּ כָּתְלֵי בֵּית הַמִּדְרָשׁ לִפֹּל.

גָּעַר בָּהֶם רַ' יְהוֹשֻׁעַ, אָמַר לָהֶם: אִם תַּלְמִידֵי חֲכָמִים מְנַצְּחִים זֶה אֶת זֶה בַּהֲלָכָה – אַתֶּם מָה טִיבְכֶם?

לֹא נָפְלוּ מִפְּנֵי כְּבוֹדוֹ שֶׁל רַ' יְהוֹשֻׁעַ, וְלֹא זָקְפוּ מִפְּנֵי כְּבוֹדוֹ שֶׁל רַ' אֱלִיעֶזֶר – וַעֲדַיִן מַטִּין וְעוֹמְדִין.

חָזַר וְאָמַר לָהֶם: אִם הֲלָכָה כְּמוֹתִי – מִן הַשָּׁמַיִם יוֹכִיחוּ!

יָצְאָה בַּת קוֹל וְאָמְרָה: מָה לָכֶם אֵצֶל רַ' אֱלִיעֶזֶר, שֶׁהֲלָכָה כְּמוֹתוֹ בְּכָל מָקוֹם!

עָמַד רַ' יְהוֹשֻׁעַ עַל רַגְלָיו וְאָמַר: "לֹא בַשָּׁמַיִם הִיא" (דברים ל, יב) – אֵין אָנוּ מַשְׁגִּיחִין בְּבַת קוֹל,

שֶׁכְּבָר כָּתַבְתָּ בַּתּוֹרָה בְּהַר סִינַי: "אַחֲרֵי רַבִּים לְהַטּוֹת" (שמות כג, ב).

מְצָאוֹ רַ' נָתָן לְאֵלִיָּהוּ.

אָמַר לוֹ: מָה עָשָׂה הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא בְּאוֹתָהּ שָׁעָה?

אָמַר לוֹ: שָׂחַק וְאָמַר: נִצְחוּנִי בָּנַי, נִצְחוּנִי בָּנַי!...